ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

2. června 2005 *

Ve věci C-83/03,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, podaná dne 26. února 2003,

Komise Evropských společenství, zastoupená R. Amorosim a A. Aresuem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Italské republice, zastoupené I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s M. Fiorillim, avvocato dello Stato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení A. Borg Barthet, předseda senátu, J.-P. Puissochet (zpravodaj) a S. von Bahr, soudci,

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí přijatému, po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Italská republika tím, že správně neověřila, zda záměr výstavby soukromého přístavu ve Fossacesia (Chieti), druh záměru uvedený na seznamu přílohy II směrnice Rady

85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248) má povahu vyžadující zahájení řízení o posouzení jeho vlivů na životní prostředí, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají na základě čl. 4 odst. 2 této směrnice.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

2 Článek 2 odst. 1 směrnice 85/337, ve znění platném v rozhodné době, stanoví:

„Členské státy přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění, aby ještě před vydáním povolení, [které dává oznamovateli právo realizovat záměr], byly záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, posouzeny z hlediska jejich vlivů.

Tyto záměry jsou vymezeny v článku 4."

3 Článek 4 odst. 2 této směrnice stanoví:

„Záměry z kategorií uvedených v příloze II podléhají posouzení v souladu s články 5 až 10, pokud členské státy usoudí, že to jejich povaha vyžaduje.

Za tím účelem mohou členské státy mimo jiné upřesnit určité druhy záměrů, u nichž je třeba provádět posouzení, nebo mohou stanovit kritéria nebo prahové hodnoty umožňující určit, které ze záměrů z kategorií uvedených v příloze II musí podléhat posouzení v souladu s články 5 až 10."

4 Bod 10 přílohy II směrnice 85/337 nazvaný „Záměry v oblasti infrastruktury" činí odkaz na „[s]oukromé přístavy".

5 Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102) ukládá vytvoření spojité ekologické sítě zvláštních oblastí ochrany pod názvem „Natura 2000".

6 Tato síť složená z lokalit s přírodními stanovišti a stanovišti určitých druhů umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů ve stavu příznivém

z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. K vytvoření této sítě členské státy musejí na základě článku 4 směrnice 92/43 navrhnout lokality, které mohou být identifikovány jako lokality významné pro Společenství a posléze vyhlášeny za zvláštní oblast ochrany (obecně označovány jako „navrhované lokality významné pro Společenství").

Vnitrostátní právní úprava

7 Ze spisu vyplývá, že co se týče soukromých přístavů italské právní předpisy provádějící směrnici 85/337 rozlišují mezi těmi, jejichž vodní plocha přesahuje 10 hektarů, nebo těmi, kde přístup přesahuje 5 hektarů, nebo těmi, jejichž přístaviště jsou delší než 500 metrů, a přístavy, které nepřesahují tyto prahové hodnoty. Pouze u prvně uvedených přístavů se má za to, že mají povahu, která automaticky povinně vyžaduje posuzovací řízení podle této směrnice. Druhé přístavy podléhají přezkoumání *ad hoc* za účelem zjištění, zda je nezbytné takové řízení zahájit, či nikoliv.

Postup před zahájením soudního řízení

8 Poté, co se na Komisi obrátila sdružení na ochranu životního prostředí, požádala Komise italské orgány o informace o výstavbě soukromého přístavu ve Fossacesia, v regionu Abruzzy (dále jen „Region"). Tato výstavba byla totiž povolena, aniž by

byla předmětem posouzení jejích vlivů na životní prostředí nebo dokonce ověření za účelem zjištění, zda bylo třeba provést toto posouzení, či nikoliv.

9 Z informací poskytnutých v odpovědi italských orgánů vyplývá, že v projednávaném případě se jedná o soukromý přístav s 391 místy o celkové ploše 59 825 m^2, vybavený zejména parkovištěm s 398 místy, různými službami a obchodním střediskem. Komise zdůrazňuje, že toto dílo je zcela umístěno v navrhované lokalitě významné pro Společenství ve smyslu směrnice 92/43, nazvané „Lecceta litoranea di Torino di Sangro e foce fiume Sandro", která je jednou z nejlépe zachovaných pobřežních přírodních lokalit v Abruzzách.

10 Komise uvádí, že konečné stavební povolení Region udělil dne 9. června 1999. Podle údajů italských orgánů Region regionální vyhláškou č. 14/2000 ze dne 27. ledna 2000 potvrdil, že záměr nemusí podléhat řízení o posouzení jeho vlivů na životní prostředí, jelikož nepřekračuje meze určené italskou právní úpravou, po jejichž překročení se takovéto řízení použije automaticky. Region podal toto hodnocení poté, co regionální koordinační výbor pro posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „regionální koordinační výbor") vydal dne 21. ledna 2000 po přezkoumání povahy záměru kladné stanovisko, stanovisko č. 2/92, ve kterém uvedl, že takovéto posouzení není nezbytné.

11 Jelikož Komisi vysvětlení Italské republiky nepřesvědčila, vyzvala ji dopisem ze dne 29. října 2001 k podání vyjádření k rozhodnutí, že záměr nepodléhá takovémuto posouzení.

12 Jelikož Komise neobdržela od italských orgánů žádnou odpověď, zaslala jim dne 27. června 2002 odůvodněné stanovisko a vyzvala je k tomu, aby vyhověly tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců.

13 Jelikož Komise neobdržela odpovědi od těchto orgánů, rozhodla se podat k Soudnímu dvoru tuto žalobu.

K žalobě

Argumentace účastníků řízení

14 Komise má za to, že příslušné orgány správně neověřily, v souladu s vnitrostátní právní úpravou provádějící směrnici 85/337, zda výstavba soukromého přístavu ve Fossacesia vyžaduje hodnocení jejích vlivů na životní prostředí. Absence nebo nedostatečnost odůvodnění jejich negativního posouzení v tomto ohledu, jakož i skutečnost, že toto posouzení bylo provedeno po vydání stavebního povolení, vedou Komisi k závěru, že čl. 4 odst. 2 směrnice 85/337 nebyl správně použit.

15 Italská vláda potvrzuje nedostatečnost odůvodnění příznivého stanoviska vydaného regionálním koordinačním výborem dne 21. ledna 2000, jakož i regionální vyhlášky ze dne 27. ledna 2000 odstraňující nezbytnost řízení o posouzení vlivů záměru na životní prostředí. Potvrzuje rovněž, že tyto akty byly přijaty po vydání stavebního povolení.

16 Dovolává se však pozdějšího podrobně odůvodněného příznivého stanoviska regionálního koordinačního výboru sestávajícího z návrhů směřujících zejména ke kompenzaci jistých účinků již vykonaných prací. Rovněž uvádí, že upozornila Region, že pokud by řízení o posouzení vlivů záměru na životní prostředí bylo ukončeno negativně, bylo by třeba přezkoumat možnost navrácení do původního stavu. Italská vláda dodává, že ať je výsledek posuzovacího řízení jakýkoliv, bude třeba přijmout opatření ohledně dotčené navrhované lokality významné pro Společenství za účelem ochrany nebo znovunalezení někde jinde toho, co bylo v oblasti soukromého přístavu ztraceno.

17 Italská vláda nicméně tvrdí, že hodnocení vlivů záměru soukromého přístavu na životní prostředí nebylo nezbytné, kromě případu hodnocení jeho vlivů na navrhovanou lokalitu významnou pro Společenství „Lecceta litoranea di Torino di Sangro e foce fiume Sandro". Toto hodnocení bylo provedeno *a posteriori* v rámci druhého stanoviska regionálního koordinačního výboru.

Závěry Soudního dvora

18 Cílem směrnice 85/337 je, jak uvádí její pátý bod odůvodnění, zavedení obecných zásad posuzování vlivů na životní prostředí za účelem doplnění a koordinace postupů vydávání povolení k provádění veřejných a soukromých záměrů, které by mohly mít významný vliv na životní prostředí.

19 Pro některé druhy záměrů čl. 4 odst. 2 směrnice 85/337 ponechává členským státům určitý prostor pro uvážení, zda povaha záměru vyžaduje, aby podléhal posouzení

jeho vlivů na životní prostředí. Nicméně tento prostor pro uvážení je omezen povinností těchto států uvedenou v čl. 2 odst. 1 této směrnice podrobit tomuto hodnocení záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 24. října 1996, Kraaijeveld a další, C-72/95, Recueil, s. I-5403, bod 50).

20 Definuje-li členský stát, za použití možnosti stanovené v druhém pododstavci čl. 4 odst. 2 směrnice 85/337, obecná pravidla pro posouzení, zda záměry spadající pod uvedený čl. 4 odst. 2 musejí podléhat předchozímu hodnocení jejich vlivů na životní prostředí před tím, než budou schváleny, porušení těchto pravidel s sebou nezbytně nese nedodržení spojených ustanovení čl. 2 odst. 1 a čl. 4 odst. 2 směrnice 85/337.

21 V projednávaném případě je nesporné, že Region povolil výstavbu soukromého přístavu ve Fossacesia před tím, než provedl předchozí *ad hoc* přezkoumání vyžadované italskými právními předpisy směřující k přezkoumání nezbytnosti posouzení vlivů tohoto záměru na životní prostředí. Aniž by se tedy bylo třeba vyjádřit k požadavkům na odůvodnění rozhodnutí vyslovujícího se pozitivně nebo negativně k této nezbytnosti, je namístě konstatovat, že ustanovení čl. 4 odst. 2 směrnice 85/337 čtené ve spojení s ustanoveními čl. 2 odst. 1 této směrnice nebyla Regionem dodržena.

22 Ačkoliv je skutečností, že porušení práva Společenství za okolností v projednávaném případě představuje rovněž porušení vnitrostátního práva přijatého k provedení práva Společenství členským státem, na jehož území došlo k tomuto porušení, a že prostředky vnitrostátního práva mohly velmi pravděpodobně umožnit, že by toto nedodržení bylo konstatováno, toto porušení veřejnoprávním subjektem členského státu nicméně představuje nesplnění povinnosti tímto státem na základě článku 226 ES.

23 Z předcházejícího vyplývá, že Italská republika tím, že Region správně neověřil, zda záměr výstavby soukromého přístavu ve Fossacesia, druh záměru uvedený na seznamu přílohy II směrnice 85/337/EHS, má povahu vyžadující zahájení řízení o posouzení jeho vlivů na životní prostředí, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají na základě čl. 4 odst. 2 této směrnice.

K nákladům řízení

24 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a Italská republika byla ve sporu neúspěšná, je namístě jí uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

1) **Italská republika tím, že region Abruzzy správně neověřil, zda záměr výstavby soukromého přístavu ve Fossacesia (Chieti), druh záměru uvedený na seznamu přílohy II směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, má povahu vyžadující zahájení řízení o posouzení jeho vlivů na životní prostředí, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají na základě čl. 4 odst. 2 této směrnice.**

2) **Italské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.